

¹ Kuthy László altábornagy Tildy Zoltán köztársasági elnök szárnysegédje, a honvédség felügyelője volt, korábban vezérkari, elhárító tiszt. A nyilasok letartóztatták. 1950-ben ismét letartóztatták, halálra, majd életfogytiglanra ítélték. 1958-ban a börtönben halt meg. – A távirat mellett található Bede londoni misszióvezető április 25-i távirata a külügynek: „Károlyi kíséréivel május hetedikén indul, nyolcadikán érkeznek budapesti repülőtérre. Kérem SZEB beutazási engedélyt budapesti repülőtéren letétbe helyezni.” Károlyi a megérkezését követő napon beszélni kívánt a Nemzetgyűlésben. – Gascoigne angol ügyvivő 1946. április 27-én a következő táviratot küldte a Foreign Office-nak: „Itteni szovjet hatóságok szerint a Károlyi és útítársai számára múlt februárban adott engedély (clearance) jelenleg is érvényes.” A február nyilván tévedés, Gascoigne saját 1945. április 5-i jelentésére gondolhatott. L. a 38. sz. levél jegyzetét. (PRO FO 371/58 993)

228. J. MUELLER KÁROLYI MIHÁLYNÉHOZ

(London, 1946. április 16.)

Madam,

We¹ refer to your letter of the 4th April, regarding the forwarding of medical supplies to Hungary, and for regularity's sake would like to confirm that we have been in touch with Messrs. Savory & Moore of Tottenham, N. 15. The firm in question have informed us that the matter is having their active attention, and we will revert to the matter as soon as we hear further from them.

Yours faithfully

PIL 704. f. 82. ó. e. (eredeti)

*

Asszonyom,

Hivatkozással az Ön április 4-i levelére gyógyászati eszközök Magyarországra szállítása tárgyában, a rend kedvéért szeretném közölni, hogy érintkezésbe léptünk Savory & Moore urakkal, Tottenham N. 15. A szóban forgó cég úgy informált minket, hogy aktívan foglalkoztak az ügygel, és amint további értesítést kapunk tőlük, visszatérünk az ügyre.¹

¹ J. Mueller a Vörös kereszt levélpapírját használta, melynek felirata: Nemzetközi Vörös kereszt. Központi hadifogyó-ügynökség. Londoni delegáció, 55. Pall Mall.

229. BÖHM VILMOS KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1946. április 19.)

Kedves Elnök Uram!

A program némileg megváltozott, és ezért szükségét érzem annak, hogy a részletekről informáljalak:

Kihallgatáson voltam Tildy elnöknel, és tárgyaltam Varga Bélával, a nemzetgyűlés elnökével, és ennek alapján a programot a következőkben változtattuk meg:

1. A bécsi program megmarad; Bölöni és az útinarsall Bécsben fogadnak és Budapestig kísérnek.

2. A magyar határon Tildy köztársasági elnök nevében Jékely miniszter, az elnöki iroda vezetője fogad és kísér tovább Budapestre.

3. Budapesten elhajtatsz a Károlyi-palotába, ahol Ries István elvtársunk, igazságügy-miniszter és a nemzetgyűlés küldöttsége, elsősorban azok a képviselők, akik a Károlyi-törvény tárgyalása alkalmából felszólaltak a nemzetgyűlésen, fogadnak és szimboliku-

san átadják Neked a Károlyi-palotát, illetve a törvényben biztosított vagyont. Ez a fogadás csak néhány percet vesz igénybe.

4. Innen a menet elindul kocsin Tildy köztársasági elnök lakására, ahol az elnökkel találkozol; villásreggelin lát, hogy némileg kipihenjétek az út fáradalmait. Sajnos, ez a fogadás is csak rövid ideig tart, mert innen elmegy úgy Te, mint Feleséged a Nemzetgyűlésbe.

5. A Nemzetgyűlés nyílt ülésén lesz a hivatalos fogadtatás, ahol a Nemzetgyűlés elnöke és a miniszter fognak üdvözölni. Természetesen a Nemzetgyűlés termébe nemcsak Te, hanem a Grófnő is bevonul, ahol nem a padokban, hanem e célra külön elhelyezett székeken fogtok az elnöki emelvényel szemben helyet foglalni. Az üdvözlésekre Elnök Uram, Te válaszolsz a saját belátásod szerint.

6. A karzatokra csak meghívott vendégek és a diplomáciai testület tagjai kapnak jegyeket, mégpedig elsősorban olyanok, akik küldöttségeket vezetnek.¹

7. A Nemzetgyűlés előtt a köztársasági Elnöknek kijáró tisztelgéssel fogad egy díszszázad, ahol a Himnuszt játsszák zászlómeghajtással, amely díszszázad előtt Te, Elnök Uram, elvonulsz.

8. A beszédeket a rádió fogja közvetíteni, azonkívül a Parlament előtt elhelyezett tömeg számára mikrofonok lesznek felállítva, hogy a beszédeket a tömeg is hallja.

9. Ezek után arra fogunk kérni Elnök Uram, hogy a Parlament erkélyén is megjelenj, hogy a tömeg láthasson.

10. Az ünnepség befejezése után a Gellért Szállóba hajtatsz, ahol végre a nap fáradalmait valóban kipihenheted.

Kedves Elnök Uram, nagyon kérek, vállald ezt a nehéz ünneplési feladatot, de Október és a Te történelmi szerepedhez méltó fogadtatásban kell hogy részesítsünk.

Ismélem: végtelenül sajnálom, hogy magam nem lehetek jelen az ünnepségen, mert a kereskedelmi tárgyalások időpontja úgy van meghatározva, hogy el kell utaznom Stockholmba, de lélekben Veletek leszek, Veletek örülök, és boldog leszek, hogy Károlyi Mihály és Károlyi Mihályné megkapják azt az elégtételt, amely nekik a magyar nép és a magyar nemzet részéről jár.²

Sok szeretettel üdvözöl híved

PIL 283. f. 12/46. ó. e. (másodpéldány)

¹ Vagyis képviseleteket, missziókat - a békekötés előtt Magyarországnak nem lehettek szabályos diplomáciai kapcsolatai, tehát a követségeket képviseletek helyettesítették.

² Böhm valóban mindenkinél többet fáradozott a hazatérés ünnepélyessé tételén s azon is, hogy Károlyi megfélelő kárpótást kapjon, jómódban tölthesse utolsó éveit. Stockholmba utazása előtt április 29-én újabb levélben méltatta a hazatérés jelentőségét, s ha már Károlyi nem lehetett köztársasági elnök - ami együtt járt a pártonkívüliséggel -, igyekezett minél szorosabbra fűzni kapcsolatát az SZDP-vel. „Biztosíthatlak arról - írta -, hogy a Szociáldemokrata Párt az a párt, amely a mai pártok közül az egyedüli, amely Októberben a Te oldaladon állott, s továbbra is a legteljesebb hűséggel, szeretettel és barátsággal áll melletted a pártokon kívüli, illetőleg pártokon felüli helyzetekben... ha bármilyen ügyben szükséged volna bármilyen elintézésre, fordulj bizalommal Szakasits Árpád miniszterelnök-helyetteshez vagy pedig Horváth Zoltánhoz, aki az ő politikai titkára.” (PIL 283. f. 12/46. ó. e.)